

ГОЛОБУТОВСЬКИЙ Роман Зіновійович,
доцент кафедри загальноправових дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
доктор юридичних наук
ПЕТРИЧЕНКО Катерина Сергіївна,
здобувач вищої освіти
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ПРОЦЕДУРА РОЗГЛЯДУ СПРАВ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СУДІ З ПРАВ ЛЮДИНИ

Процедура розгляду справ в Європейському суді з прав людини (ЄСПЛ) є однією з ключових складових системи захисту прав людини в Європі. У цій доповіді ми розглянемо основні аспекти процедури розгляду справ в ЄСПЛ, включаючи звернення до суду, відбір справ для розгляду, етапи процедури та виконання рішень суду.

Звернення до ЄСПЛ може бути зроблено особою або групою осіб, які вважають, що їх права, заявлені в Європейській конвенції про захист прав людини, порушені державою-учасницею. Індивідуальне звернення може бути зроблено після вичерпання всіх національних правових засобів, які передбачені для вирішення порушень прав. Групове звернення може бути зроблене організацією або групою осіб, які представляють загальний інтерес.

Після отримання звернення ЄСПЛ проводить перевірку на предмет відповідності формальним вимогам. Якщо звернення відповідає вимогам, справа розглядається у судовому порядку. Цей етап також включає відповідь держави-учасниці на заяву заявника та можливу участь третіх сторін (амікуси). ЄСПЛ вирішує, чи буде справа допущена до розгляду на відкритому засіданні суду. Сторони представляють свої аргументи та докази перед судом. ЄСПЛ аналізує факти, правові питання та висловлює своє рішення. ЄСПЛ виносить рішення на підставі своїх аналізів і розгляду справи на сутність. Рішення супроводжується обґрунтуванням, в якому пояснюється причина вибору певного рішення [1, с. 10].

Держава-учасниця, проти якої було винесено рішення, зобов'язана виконати рішення ЄСПЛ і забезпечити відшкодування збитків, якщо це необхідно. Виконання рішень контролюється Комітетом міністрів Ради Європи. Рішення ЄСПЛ має юридичну силу для сторін справи. Воно також може мати важливі наслідки для правопорядку і правової практики в державах-учасницях, оскільки створює прецедент, на який можуть посилатися інші аналогічні справи. Крім процедури розгляду справ, ЄСПЛ надає й інші механізми захисту прав людини, такі як застереження, усунення порушень прав, примирення та посередництво [1, с. 12].

Важливо підкреслити, що ЄСПЛ є незалежним судовим органом, який забезпечує захист прав людини в Європі. Рішення, винесені ЄСПЛ, є обов'язковими для держав-учасниць, і це сприяє зміцненню прав людини та правової культури в європейському просторі. Узагальнюючи, процедура розгляду справ в ЄСПЛ гарантує звернення до суду для осіб, які вважають, що їх права порушені. Вона забезпечує справедливий і незалежний розгляд справи, виділення обґрунтованого рішення та контроль за його виконанням. Це важлива складова системи захисту прав людини в Європі, що сприяє забезпеченню справедливості та додержанню зобов'язань держав-учасниць щодо захисту прав людини. Процедура розгляду справ в ЄСПЛ є відкритою та прозорою, що дозволяє сторонам представляти свої аргументи та докази. Рішення суду має авторитет і впливає на національне законодавство держав-учасниць. Крім того, виконання рішень ЄСПЛ контролюється, що забезпечує практичну реалізацію прав людини [2, с. 33].

Процедура розгляду справ в ЄСПЛ допомагає зміцнювати правову культуру в Європі, сприяє розвитку стандартів захисту прав людини та їх реалізації. Рішення суду відіграють важливу роль у формуванні правової практики і надають засоби для змін у законодавстві та політиці держав-учасниць з метою забезпечення ефективного захисту прав людини [3].

Загалом, процедура розгляду справ в ЄСПЛ є ключовим механізмом захисту прав людини в Європі. Цей судовий орган забезпечує незалежний і справедливий розгляд справ, видає обґрунтовані рішення та контролює їх виконання. ЄСПЛ відіграє важливу роль у розвитку правової системи та зміцненні захисту прав людини в Європі.

Список використаних джерел:

1. Європейський суд з захисту прав людини. URL : <http://ukrbukva.net/14709-Evropiyskiiy-Sud-po-zashite-pravcheloveka.html>.
2. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод. URL : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_004.
3. Пиріг Н. М. Особливості провадження по кримінальних справах у Європейському суді з прав людини та проблеми виконання їх рішень на території України. *Європейські перспективи*. 2013. № 11. С. 57-59.